

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

19. An mutuare aliquid cum pacto, ut ille, qui recipit mutuum, conferat
Officium, vel Ecclesiasticum beneficium, non solum sit usura, sed
Symonia? Et an utraque deformitas usuræ scilicet, & Symoniæ ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

condemnatoria; siquidem ibi æquiparatur simoniacus homicidæ, qui beneficiis non privatur ipso iure ante sententiam, sed venit privandus, ut colligitur ex cap. Clericus, ne clerici, vel Monachi, ibi, honore privetur, & Heimanus Busenbaum in Medull. Theol. moral. l. 3. tract. 1. cap. 2. dub. 3. art. 2. ad 3. sic ait: Ob simoniam realem in beneficio Ecclesiastico, incurritur primò excommunicatio Papalis. Secundò, irrita est electio, præsentatio, confirmatio, & institutio. Vnde talis non facit fructus suos, idque etiam, licet à tertia persona taliter provisorius id ignoraverit: nisi tamen contradixerit, vel nisi à tertio data fuerit pecunia per fraudem, ut redderetur inhabilis, vel nisi bona fide possederit beneficium per triennium, Lessius lib. 2. cap. 35. d. 31. Laym. lib. 4. tract. 10. cap. ultimo. Bonacin. dist. 1. q. 7. part. 1. num. 20. ex Gomez, Garzia, &c. Tertio, efficitur inhabilis ad idem beneficium, etiam per dispensationem Episcopi obtinendam: alius tamen beneficiis ipso iure non privatur, nec ad alia obtinenda fit inhabilis ante sententiam iudicis. Ita ille, cui adde Baunium ubi infra. Sed quid dicendum utrumne simoniæ crimen in beneficio contractum, quando est occultum, solumque suo Auctori notum, suspensionem ei inferat.

2. Inferre multis Auctorum testimoniis probare conatus est Comitopol. in responsionibus. Verum nobis esse debet eorum opinio potior, qui inferre verbis non obsecris negant, ejus asserendæ tuendæque Princeps Novatus extitit in Manual. c. 23. num. 111. dist. 3. & in 5. l. consiliorum conf. 31. de simon. cujus in sententiam pedibus concessere, Sanch. tom. 1. conf. lib. 2. dub. 194. num. 9. Henric. lib. 4. de irregul. cap. 6. num. 7. Tanner. in 2. 2. D. Thom. disp. 5. qu. 8. dub. 4. num. 99.

3. Causa est, quod in pœnis ea eligenda sit opinio, quæ est mitior, maxime cum de voluntate imponentis certò non constat. At est pœna non levis beneficiarium à sui administratione beneficii impediri, ac rejici, nec ullus est canon quo probari queat, simoniacum ab ejus esse usu, regendique potestate suspensum: quæ causa Covarruviz extitit in Clem. si furiosus p. 1. num. 7. asserendi, quæ de suspensione incurrenda à beneficiario ob simoniam in beneficio commissam affirmantur, dubia esse suspensæque, non certa, cum sit ergo humanius, suæ rei usum possessori relinquere liberum, quam eidem illum adimere, dici debet, simoniacum in beneficio, maxime occultum, ab ejus administratione suspensum non esse.

4. Objicies, haberi in Pij V. Constitutione edita anno 1566. quæ incipit, Cum primum, quod qui per simoniam beneficium est adeptus, ipso iure sit eo privatus. Sed dici debet inde non concludi esse irregularem, cum multi suis sacerdotiis sæpè excidant, sine obligatione incurrendæ talis pœnæ. Deinde etiam si simoniacus non possit retinere beneficium in quo est admissa simonia, non tamen tenetur alia ante illam commissam habita dimittere, nisi post sententiam condemnatoriam: Ita Thesaur. 2. part. prax. Eccles. verb. simon. 2. Navar. lib. 5. conf. de simon. 54. vel ut habent libri alij 92. Lessius lib. 2. cap. 35. dub. 26. Emman. Sà verb. simonia 9. qui omnes aiunt, quoad hanc pœnam, Bullam Pij V. receptam non esse, vel si est, de simoniaco dumtaxat convicto loqui, qui est hoc ipso infamis, & consequenter irregulæris, & beneficiorum incapax, non verò occultus. Et hæc omnia docet Baunius in prax. benef. disp. 6. q. 62. dub. 3.

RESOL. XIX.

An mutare aliquid cum pacto, ut ille, qui recipit mu-

tuum, conferat officium, vel Ecclesiasticum beneficium non solum sit usura, sed simonia? Et an utraque deformat usura scilicet, & simonia in confessione explicanda sit? Et quid est dicendum, quando aliquis, v. g. confert statim, quantum in se est, beneficium, de quo interpellatur mutatur, sed solemnitate aliqua hoc ipsum postea debet perficere? Ex p. 1. tr. 8. Ref. 61.

§. 1. **A**ffirmativè respondet Aragonius in 2. 2. q. 78. tract. 1. art. 2. dub. 2. Medina in sum. lib. 1. c. 14. §. 23. Lopez in instruct. p. 2. cap. 56. §. adde Medina Com. plutenis q. 4. de usuris, §. inde sequitur. Regin. tom. 2. lib. 25. c. 1. n. 202. Et ratio est: quia illa obligatio tollit libertatem præsentandi collatori, ac proinde est pretio æstimabilis. Ergo habere tale officium, vel beneficium, est usura: & non solum usura, sed simonia, unde ait Regin. tom. 2. lib. 25. cap. 1. n. 190. & Regin. de usuris part. 2. lib. 8. quest. 4. num. 13. quod utraque deformat, usura, scilicet, & simonia, in Confessione necessariò explicanda erit: nam, quatenus in pretium mutui intendit rem spirituales, quæ de jure pro temporali dari nequit, simoniam committit: usuram verò, ut dictum est quatenus ex mutuo intendit rem, quæ, etsi de jure comparari nequeat; pretio tamen æstimabilis est.

2. Sed, licet hæc omnia vera sint, advertit tamen Petrus à Navarra de rest. lib. 3. cap. 2. part. 3. dub. 6. quod deducere in pactum collationem, vel præsentationem beneficii statim faciendam, non esset usura: quia, ut dictum est supra, obligatio ad statim, cum modico tempore daret, non est pretio æstimabilis: ergo mutare cum pacto, ut statim mutuatarius conferat beneficium, non est usura. Idem observavit Maldenus in 2. 2. tract. 5. cap. 3. dub. 6. ubi ait, quod si mutuum daret, non ut pretium beneficii Ecclesiastici, sed ut hæc ratione provocet amicitiam collatoris, aut ut gratiam præstet, quam non vult præstare, nisi alter statim gratificetur conferendo beneficium, probabile est, nec usuram, nec simoniam fore. Et tandem Less. lib. 2. c. 20. dub. 9. n. 64. asserit: Si mutuas alteri cum pacto, ut conferat beneficium Ecclesiasticum; partim est usura, partim simonia: modò illud pactum sit iustitiz, secus si amicitiz. Ex his possunt Confessarii in foro conscientiz animadvertere, quando mutans cum pacto, ut recipiat beneficium, committat usuram necne.

3. Dices, quid sit dicendum, quando aliquis, v. g. confert statim, quantum in se est, beneficium, de quo interpellavit mutuator; sed solemnitate aliqua hoc ipsum postea debet perficere? Respondeo cum Maldeno ubi supra, quod si post inchoatam collationem beneficii à mutuatario, ejus, quod superest, obligatio non habeatur pro civili, sed antidotali, & ex gratitudine; probabilissimum est non esse usuram. Vide Navar. lib. 3. c. 2. n. 272.

RESOL. XX.

An sit simonia, si Titius promittat Caio se datum elemosynam pauperi, vel loco pio, si Caius impetret Titio beneficium Ecclesiasticum, vel habitum Religiosis Militaris? Ex part. 5. tract. 14. & Milc. 2. Resol. 75.

§. 1. **N**egativè respondet Turrianus in selectis disp. 16. part. 2. disp. 16. dub. 3. quia qui offert impetratori beneficium, nihil accipit temporale pro beneficio, aut intercessione; sed Titius movet illum ad bene operandum per obligationem pecunie ad actum honestum; sicut quando pater, v. g. offert pecuniam, vel